

Anniina Berg, Raija Perko, Erja Rautamies & Otto Virkkula

Lomake perus- ja syventävän harjoittelun ohjauskeskusteluihin (aloitus-, välikeskustelu, loppukeskustelu)

Tavoitteet:

- Vahvistaa opiskelijoiden kehittyvää opettajuutta ja varhaiskasvatuksen asiantuntijuutta
- Vahvistaa työhyvinvointia, työhön sitoutumista ja motivaatiota

Yleisohje:

Varhaiskasvatuksen opettajan asiantuntijuus on tunnustettu jakautuvan neljään asiantuntijuuden ja osaamisen alueeseen (liite 1.). Nämä ovat varhaiskasvatuksen opettajan substanssiosaaminen, vuorovaikutus- ja yhteistyöosaaminen, jatkuvaan muutokseen ja kehittämiseen liittyvä osaaminen ja pedagogiseen johtajuuteen liittyvä osaaminen (Suvanto ym., 2021, s. 93–98). Varhaiskasvatustieteen oppiaineen harjoittelujaksoilla opiskelijat pääsevät kehittämään näitä osa-alueita, johon myös tällä keskustelulomakkeella pyritään. Tähän lomakkeeseen on koottu sekä perusharjoittelun että syventävän harjoittelun alku-, väli- ja loppukeskustelua varten aiheideoita, keskustelun avauksia sekä valmiita kysymyksiä. Kaikissa keskusteluissa mukana ovat seuraavat kolme pääsisältöä:

I Hyvinvointi, motivaatio, sitoutuminen

II Pedagogiset taidot: Minä – Me

(Lapsiryhmä, tiimi, monialainen yhteistyö, perheet)

III Kehittyminen ja kehittäminen

(Tuetaan oman käyttöteorian tiedostamisessa: mitä ajattelet lapsesta, lapsuudesta, oppimisesta, omista arvoista, tuetaan pedagogisen johtajuuden rakentumista työtiimissä)

Keskustelut etenevät opiskelijan/pienryhmän tarpeen ja tilanteen mukaan ja yllä olevien teemojen painottaminen voi vaihdella eri keskusteluissa. Tärkeää on, että jokaisessa keskustelussa olisivat kaikki pääsisällöt (I, II, III) kuitenkin jollain tavalla edustettuina. Ohjaava opettaja voi muokata, lisätä ja suunnata keskustelua tarpeen mukaisesti jättäen tilaa vuorovaikutukselle, vapaalle reflektoinnille sekä spontaanisti nouseville teemoille. Koulutuksen ohjaava opettaja voi näin poimia lomakkeesta keskusteluihin mukaan tärkeänä pitämiään kysymyksiä, mutta kuitenkin niin, että molempien harjoitteluiden alussa sekä lopussa käydään yksilölliset tavoitteet kaikkien kanssa läpi. Kunkin keskustelun sisällöt annetaan ennen keskustelua opiskelijalle tutustuttavaksi ja ennakkoon pohdittavaksi. Keskusteluissa lähdetään liikkeelle opiskelijan tarpeiden ja tilanteen mukaan (esim. mitkä teemat puhututtavat juuri nyt).

Pedagogiseen vuorovaikutukseen ja ohjaukseen liittyvät keskustelut (osio II) pohjautuvat Teaching Through Interactions -teoreettiseen malliin (TTI) (Hamre ym. 2013, viitattu Salminen, 2017, s. 172). Tässä mallissa laadukas pedagoginen vuorovaikutus jaotellaan tunnetukeen (emotional support), ryhmän organisointiin (classroom organization) ja ohjaukselliseen tukeen (instructional support) (Pianta, La Paro & Hamre, 2008; Salminen, 2017). Perusharjoittelussa ohjauskeskustelujen keskiössä on tunnetuki (esim. myönteinen ilmapiiri, lämpö, lapsen tarpeiden ja aloitteiden huomioiminen, katse) ja lapsiryhmän organisointi (esim. selkeät ohjeet, odotukset, struktuuri, kuvien käyttö, VAK). Syventävässä harjoittelussa ohjauskeskustelujen keskiössä on näiden lisäksi kielellinen ohjaus, joka tukee mm. lapsen ajattelutaitojen, ongelmaratkaisutaitojen ja kielellisten taitojen oppimista (esim. kysymyksen käyttö ja lapsen oppimista rikastavat palautteet).

Perusharjoittelu: Yksilöohjaus

I Hyvinvointi, motivaatio, sitoutuminen

Alkukeskustelu

- Millä mielin olet lähdössä harjoitteluun?
- Mitä odotuksia sinulla on harjoitteluun ja ohjaukseen liittyen?
- Hyvinvointi, jaksaminen: mikä voi kuormittaa jaksamista, mikä voi estää oppimista, mikä vahvistaa jaksamista ja oppimista (omat valinnat)

Välikeskustelu

- Millä mielin on, jaksaminen, voimavarat?
- Eteneekö tehtävät, mietityttääkö joku tehtävä? Onko kysyttävää?
- Onko tullut haastavia tilanteita eteen? Näistä selviytyminen ja näissä oppiminen (tunteet, resilienssi)

Loppukeskustelu

- Vahvistiko vai heikensikö harjoittelu sitoutumistasi ja motivaatiasi varhaiskasvatusalalle? Mitkä tekijät näihin vaikuttivat? (tunteet, yhteys sitoutumiseen ja motivaatioon)
- Löytyikö jotain työkaluja hyvinvoinnin tukemiseen?
- Minkälaisia stressinhallinkeinoja löysit?
- Voitko tiivistää yhdellä - kahdella sanalla mitä harjoitit tässä harjoittelussa, mitä haluat harjoittaa tulevassa harjoittelussa

II Pedagogiset taidot ja kasvatussyhteistyö: Minä – Me

Alkukeskustelu

- Tavoitteet (pedagogiset) harjoittelulle (voitko tarkentaa; mitä se tarkoittaa käytännössä)
- Ohjaussuhteeseen liittyvät odotukset ja tavoitteet (koulutus, päiväkot)
- Kokemuksia lapsiryhmädemolta ja muista opetuksista/opinnoista (yhteys aiemmin opittuun ja aiempiin oppimiskokemuksiin suunnittelusta)
- Suunnittelu; Viikko- ja päiväsuunnitelman merkitys (uusina suunnitelmina), ajatuksia ja keskustelua näistä.
- Havainnoinnin merkitys toiminnan suunnittelussa
- Ohjaus (TTI): Tunnetuki, lapsiryhmän organisointi erityisesti
- Palautteen saaminen ja antaminen: Millaista palautetta haluat saada? Kuinka annan rakentavaa palautetta? Miten hyödynnät palautetta?

- Arviointi: Alkukeskustelussa pohditaan sitä, mitä arviointi on, mitä on tärkeä arvioida, eri näkökulmista keskustelu. Mitä arvioidaan? Tavoitteiden ja pedagogiikan näkökulma, miten toiminta tuki tavoitteiden toteutumista?
 1. Oma näkökulma,
 2. Lapsen näkökulma, lapsen asemaan asettuminen (toisen näkökulma),
 3. Ulkopuolisen näkökulma (tarkkailijan näkökulma)
 - o Resurssit (minä olen hyvä.../tiedot, taidot, harrastukset, asenteet)

Välikeskustelu

- Opiskelijan kokemuksia ja arviointia tämnpäiväisestä ohjaustilanteesta, opettaja ja ohjaavan opettajan ajatuksia (vuoropuheluna)
- Keskustelua, arviointi: Tavoitteiden ja pedagogiikan näkökulma, miten toiminta tuki tavoitteiden toteutumista?
 1. Oma näkökulma,
 2. Lapsen näkökulma, lapsen asemaan asettuminen (toisen näkökulma),
 3. Ulkopuolisen näkökulma (tarkkailijan näkökulma)
- Miten opiskelijalla on mennyt yleisesti, miten on päässyt työyhteisöön mukaan
- Oman oppimisen tarkastelua; Onko ollut haastavia tilanteita ja miten näistä on selvinnyt (tunteet, resilienssin kehittyminen)?
- Keskustelua suunnitelmista, miten päiväkodissa suunnitellaan (viikko- ja päiväsuunnitelma), opiskelijan suunnittelutaidot, tapa suunnitella, tavoitteiden kirjaaminen.
- Millaisia tapoja päiväkodissa on havainnoida ja käydä keskustelua havainnoista, opiskelijan havainnointitaitojen oppiminen
- Ohjaus (TTI): Tunnetuki, organisointi erityisesti
- Ohjaussuhde (odotukset, tavoitteet, toteutus)
 - o Keskustellaan opiskelijan ja ohjaajan ohjaussuhteesta sekä opiskelijan roolista. Onko ohjaukselle löytynyt riittävästi aikaa?
 - o Keskustellaan ohjaussuhteen onnistumisista ja mahdollisista ohjauksen haasteista sekä pohditaan mahdollisia ratkaisuehdotuksia
 - o Kuinka työtä on sanoitettu? Kuka on sanoittanut?
- Onko palautetta saanut tarpeeksi?
- Onko tullut uusia tavoitteita harjoittelun alettua?

Loppukeskustelu

- Edellisten kysymysten lisäksi itsearviointi suhteessa omiin ja harjoittelun yleisiin tavoitteisiin (oman opettajuuden kehittyminen keskiössä)
- Miten tunnistaa, tiedostaa käyttöteoriaansa
- Miten näkee oman pedagogisen ajattelun (käyttöteorian) ja käytännön pedagogisten toimien välisen yhteyden
- Pedagoginen perustelutaito
- Toiveet ja kehittymisen kohteet syventävään harjoitteluun

III Kehittyminen ja kehittäminen

Alkukeskustelu

- Millaisia tavoitteita sinulla on harjoitteluun? Mitä voit tehdä tavoitteen saavuttamiseksi (tavoitteesta strategiaksi)
- Opettajuus- ja asiantuntijuusjana (1–100 %): kirjaa, pohdi, sanoita
- Työelämätaidot: Mitä työelämätaidot tarkoittavat käytännössä ja millaiset työelämätaidot minulla on nyt?
 - o Toimiminen epämukavuusalueella (itsesäätelytaidot, joustavuus ja kuinka tätä voisi harjoitella)
 - o Tiimityötaidot: Mitä on olla opettaja tiimissä, opiskelijan kokemuksia tiimissä toimimisesta, rohkeus toimia erilaisissa tilanteissa toiminnassa (aloitteentekotaidot, toimijuuden vahvistuminen)
 - o Arkitaidot: Päätöksenteko, ajankäyttö, priorisointitaidot, delegointitaidot, organisointitaidot, vuorovaikutustaidot, esimerkkinä oleminen lapsille, muut
 - o Minä työyhteisössä (Me); oma opettajuus fokuksessa
- Käyttöteoria (orientoiva keskustelu): tämänhetkinen ihmiskäsitys, lapsikäsitys, oppimiskäsitys (esim. keskustelua myös vasun pohjalta, mistä on samaa mieltä, eri mieltä)

Välikeskustelu

- Miten tähän asti tavoitteet on saavutettu? Onko tullut uusia tavoitteita?
- Opettajuus- ja asiantuntijuusjana (1–100 %): kirjaa, pohdi, sanoita
- Työelämätaidot: Kehittyminen, tiimissä toimimisen taitojen kehittyminen, pohdintaa.
- Keskustelua: Mitä on olla opettaja tiimissä, opiskelijan kokemuksia tiimissä toimimisesta, onko päässyt palavereihin mukaan ja kokemuksia näistä, oman toimijuuden tarkastelua
- Keskustelua käyttöteoriatehtävästä (opiskelija, ohjaavan opettajan ja koulutuksen näkökulma); Käyttöteoria, päiväkodin painopistealueet, vasu, keskustelua tästä

Loppukeskustelu

- Edellisten kysymysten lisäksi itsearviointia suhteessa omiin ja harjoittelun yleisiin tavoitteisiin
- Opettajuus- ja asiantuntijuusjana (1–100 %): Kirjaa, pohdi ja sanoita, missä olet janalla nyt perusharjoittelun jälkeen?
 - o Mitkä tekijät vaikuttivat kasvun kokemukseen opettajana tai asiantuntijana?

Syventävä harjoittelu: Pienryhmäohjaus

I Motivaatio, sitoutuminen, hyvinvointi

Alkukeskustelu

- Millä mielin olet lähdössä harjoitteluun? Millainen kokemus perusharjoittelusta jäi?
- Mitä odotuksia ja toiveita sinulla on harjoitteluun liittyen?
- Hyvinvointi ja jaksaminen; mikä voi kuormittaa jaksamista harjoittelun aikana? Mikä voi estää oppimista? Mitkä tekijät vahvistavat jaksamista ja oppimista (omat valinnat)
- Mitä sellaista opit perusharjoittelusta, mikä voisi tässä harjoittelussa tukea jaksamistasi?

Välikeskustelu

- Millä mielin ollaan? Millaisia tunnelmia harjoittelun alusta opiskelijoilla/ohjaajilla?
- Eteneekö tehtävät, mietityttääkö joku tehtävä? Onko kysyttävää?
- Opiskelijoiden jaksaminen, voimavarat?
- Onko tullut haastavia tilanteita eteen? (selviytyminen)

Loppukeskustelu

- Vahvistiko vai heikensikö harjoittelu sitoutumistasi ja motivaatiosi varhaiskasvatusalalle? Mitkä tekijät näihin vaikuttivat?
- Löytyikö jotain työkaluja hyvinvoinnin tukemiseen?
- Minkälaisia stressinhallintaitoja löysit?

II Pedagogiset taidot ja kasvatusyhteistyö: Minä – Me

Alkukeskustelu

- Tavoitteet harjoittelulle (pedagogiset)
- Ohjaussuhteeseen liittyvät odotukset ja tavoitteet (koulutus, päiväkot)
- Kokemuksia suunnitteluista ja ohjauksesta (esim. onnistuminen, haastava tilanne)
- Kokopäiväpedagogiikka ja pedagoginen kokonaiskuva; ajatuksia, kysymyksiä ja keskustelua näistä.
- Ohjaus (TTI): Tunnetuki, lapsiryhmän organisointi ja erityisesti painotus vielä oppimisen ohjauksella. Miten konkretisoituu omassa ohjauksessani?
- Havainnoinnin merkitys kokopäiväpedagogiikan suunnittelussa; keskustelua
- Palautteen antaminen ja vastaanottaminen; keskustelua
- Arviointi: Arviointi pedagogisen toiminnan kehittämisen näkökulmasta. Muistutetaan eri näkökulmista:
 1. Oma näkökulma
 2. Lapsen näkökulma, lapsen asemaan asettuminen (toisen näkökulma)

3. Ulkopuolisen näkökulma (tarkkailijan näkökulma esim. vertaisvierailussa)

Välikeskustelu

- Miten opiskelijalla on mennyt yleisesti, miten on päässyt työyhteisöön mukaan, oman oppimisen tarkastelua
 - o Oletko päässyt toimimaan epämukavuusalueellasi ja mitä opit näissä tilanteissa? (esim. spontaanit ohjaustilanteet), millaiset tilanteet olet kokenut haastavina ja mitä näissä tilanteissa olet oppinut
- Millaisiin opettajan päivän tapahtumiin ja yhteistyötilanteisiin on päässyt mukaan (palaverit, suunnittelut, SAK, tiimit jne.)
- Oletko päässyt tutustumaan lasten vasuihin/esiopseihin?
- Keskustelua suunnitelmista, miten päiväkodissa suunnitellaan (viikko- ja päiväsuunnitelma), opiskelijan suunnittelutaidot, tapa suunnitella, tavoitteiden kirjaaminen.
 - o Jokainen opiskelija kertoo vuorollaan pedagogisen kokonaiskuvan avulla ryhmästä ja ryhmän pedagogiikasta
 - o Muut suunnitelmat ja mitä/miten on suunniteltu?
 - o Miten ryhmässä suunnitellaan? Onko tiimillä yhteisiä suunnittelukäytänteitä? Kuinka SAK-aikaa hyödynnetään?
 - o Onko suunnitelmista kysyttävää?
- Millaisia tapoja päiväkodissa on havainnoida ja käydä keskustelua havainnoista; opiskelijan havainnointitaitojen oppiminen
- Ohjaus (TTI): Fokus oppimisen ohjaamisessa, kielellinen ohjaus. Miten toteutunut?
- Ohjaussuhde (odotukset, tavoitteet, toteutus)
 - o Keskustellaan opiskelijan ja ohjaajan ohjaussuhteesta sekä opiskelijan roolista. Onko ohjaukselle löytynyt riittävästi aikaa?
 - o Keskustellaan ohjaussuhteen onnistumisista ja mahdollisista ohjauksen haasteista sekä pohditaan mahdollisia ratkaisuehdotuksia
 - o Onko tullut uusia tavoitteita harjoittelun alettua?

Loppukeskustelu

- Itsearviointia suhteessa omiin ja harjoittelun yleisiin tavoitteisiin (oman opettajuuden kehittyminen keskiössä). Millaiset ohjaus- ja suunnittelutaitoni ovat nyt?
- Miten käyttöteoria on muuttunut perusharjoittelun jälkeen (mikä on kirkastunut, mikä on jäänyt pois)
- Miten näkee oman pedagogisen ajattelun (käyttöteorian) ja käytännön pedagogisten toimien välisen yhteyden
- Pedagoginen perustelutaito
- Millaista käyttöteoriaa toisen opiskelijan tai ohjaavan opettajan toiminta heijastaa

III Kehittyminen ja kehittäminen: Minä- työtiimi

Alku- ja välikeskustelu

- Mitkä ovat harjoittelun tavoitteet (3 tärkeintä tavoitetta) ja miten nämä saavutat? (tavoitteesta strategiaksi)
 - o Tavoitteiden palastelu ja konkretisointi; mikä tavoite on tärkein, mitä tavoitteet tarkoittavat käytännössä ja konkreettisesti, voitko tarkentaa
- Millaisia työtyylejä haluat kehittää missäkin harjoittelun osiossa -Yksin- lähellä- yhdessä? (osiot: pedagogiset taidot/kehittämistehtävä/mentorointi/yhteistyö)
 - o Keskustelua: Mitä on olla opettajana ja pedagogisena johtajana tiimissä, opiskelijan kokemuksia tiimissä toimimisesta ja tiimin pedagogisen toiminnan kehittämisestä (aloitteentekotaidot, toimijuuden vahvistuminen)
 - o Mitä kehittämiseen liittyvät työelämätaidot tarkoittavat opiskelijoille konkreettisesti? Esim. suhtautuminen muutokseen, päätöksenteko, ajankäyttö, priorisointitaidot, delegointi- ja vuorovaikutustaidot, organisointitaidot (tiimin toiminta fokuksessa, minä suhteessa tiimiin), toimiminen epä mukavuusalueella (itsesääätelytaidot, joustavuus)
 - o Ammatillinen toimijuus (yksin / rinnakkain / yhdessä) ja työskentelytyylit: Miten työskentelen yksin, lähellä muita, yhdessä muiden kanssa
 - o Välikeskustelussa: Millaista kehittämistehtävää on mietitty ja mihin tarpeeseen? Miten se on lähtenyt sujumaan (jos jo aloitettu)?

Loppukeskustelu

- Miten kehittämistehtävä on toteutunut?
- Lähtikö työyhteisö mukaan kehittämiseen?
- Mitä opit tiimin johtamisesta ja toiminnan kehittämisestä?

Lähteet

Suvanto, M., Liinamaa, T., & Ukkonen-Mikkola, T. (2021) Varhaiskasvatuksen opettajan pedagoginen asiantuntijuus ja osaaminen. Teoksessa E. Fonsén, M. Koivula, R. Korhonen & T. Ukkonen-Mikkola (toim.), *Varhaiskasvatuksen asiantuntijat: Yhteistyössä eteenpäin* (s.85–106). Suomen varhaiskasvatus ry.

Pianta, R. C., La Paro, K. M., & Hamre, B. K. (2008). *Classroom Assessment Scoring System™: Manual K-3*. Paul H Brookes Publishing.

Salminen, J. (2017). Kasvattaja lasten kehityksen ja oppimisen tukijana. Teoksessa M. Koivula, A. Siippainen & P. Eerola-Pennanen (toim.), *Valloittava varhaiskasvatus: Oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia* (s. 163–176). Vastapaino.

Varhaiskasvatuksen opettajan pedagogisen asiantuntijuuden ja osaamisalueiden jäsenyys

Suvanto, M., Liinamaa, T., & Ukkonen-Mikkola, T. (2021). Varhaiskasvatuksen opettajan pedagogisen asiantuntijuuden jäsenyys. Teoksessa E. Fonsén, M. Koivula, R. Korhonen, & T. Ukkonen-Mikkola (Toim.), *Varhaiskasvatuksen asiantuntijat – Yhteistyössä eteenpäin* (s. 85–106). Suomen varhaiskasvatus Ry.

PEDAGOGISEEN JOHTAJUUTEEN LIITTYVÄ OSAAMINEN	
<p>Työyhteisön ja toimintakulttuurin kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • työyhteisöjen kehittäminen • yhteisöllisyyden edistäminen • varhaiskasvatuksen laadun arviointi • jatkuvan oppimisen tukeminen yksilö- ja yhteisötasolla 	<p>Johtajuus ja johtamistaidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • itsensä johtaminen • pedagoginen päivittäisjohtaminen • jaettu johtajuus • osaamisen ja muutoksen johtaminen
VARHAISKASVATUKSEN OPETTAJAN SUBSTANSSIOSAAMINEN	JATKUVAAN MUUTOKSEEN JA KEHITTÄMISEEN LIITTYVÄ OSAAMINEN
<p>Varhaiskasvatuksen ja lapsuuden yhteiskunnalliset ja kulttuuriset lähtökohdat</p> <ul style="list-style-type: none"> • lasten ja perheiden arjen tuntemus • lapsuuteen liittyvät ilmiöt • varhaiskasvatuksen teoriapohja • kasvatukseen liittyvien uskomusten ja käsitysten tiedostaminen ja arviointi • alaan liittyvien yhteiskunnallisten instituutioiden tuntemus ja organisationaalinen taitaminen • kulttuurisen moninaisuuden tunnistaminen sekä monikulttuurisuus- ja kansainvälistymisosaaminen • varhaiskasvatuksen lainsäädännön sekä velvoittavien ja ohjaavien asiakirjojen tuntemus <p>Varhaiskasvatuksen arvot, asenteet ja eettisyys</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvopohdinta, ammattieettiset periaatteet sekä moraaliset eettiset kysymykset • herkkyys ammatillisissa toimissa • tulevaisuuden kuvien luominen • vastuullisuus ja autonomisuus <p>Lapsen kasvu, kehitys, oppiminen ja hyvinvointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • lasten kehityksen ja oppimisprosessien sekä varhaiskasvatuksen keskeisten oppimisteorioiden tunteminen • lapsen yksilöllisen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen • perustiedot lapsen kehityksen ja oppimisen haasteista sekä erityispedagoginen osaaminen • lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden ylläpitäminen ja edistäminen sekä perustoimintoihin liittyvä osaaminen <p>Varhaispedagogisten sisältöjen ja menetelmien hallinta</p>	<p>Tiedonhallintaosaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • varhaiskasvatukseen liittyvän tutkimuksen seuraaminen, arviointi ja soveltaminen • tieteellinen ajattelutapa ja kriittinen suhtautuminen tietoon • tiedonhankintataidot ja tiedon analysointitaidot • tutkimusosaaminen • opiskelutaidot, tietotekniset taidot <p>Jatkuva ammatillinen kehittyminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • ammatti-identiteetti ja asiantuntijuus ilmiönä • oman ammatti-identiteetin ja asiantuntijuuden rakentuminen ja kehittäminen • reflektio-osaaminen ja jatkuvan oppimisen taidot • omien vahvuuksien ja osaamisen tunnistaminen <p>Työskenteleminen muutoksessa</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiedon ja opitun soveltaminen sekä toimiminen erilaisissa tilanteissa • projektityöskentelytaidot • ratkaisukeskeinen lähestymistapa opetustyöhön ja sen haasteisiin • uuden oppiminen ja poisoppiminen totutuista ajattelu- tai toimintatavoista • kansainvälistymiseen liittyvä osaaminen • joustavuus, epävarmuuden-, stressin- ja paineensietokyky • oman opiskelu-/työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen
	VUOROVAIKUTUS- JA YHTEISTYÖOSAAMINEN
	<p>Yhteistyöosaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhteistyö huoltajien kanssa • moniammatillinen ja monialainen yhteistyö <p>Sensitiivinen vuorovaikutusosaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • vuorovaikutus-, tunne- ja tunneälytaidot

- lapsilähtöisyys, osallisuus, toimijuus, leikkisyys, tutkiva oppiminen

Oppimisen alueiden hallinta ja kehittäminen:

- Kielten rikas maailma (kielelliset taidot ja valmiudet, kielelliset identiteetit)
- Ilmaisun monet muodot (musiikillinen, kuvallinen, sanallinen, kehollinen)
- Minä ja meidän yhteisömme (eettinen ajattelu, katsomuskasvatus, lähiyhteisön menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus, mediakasvatus)
- Tutkin ja toimin ympäristössäni (matemaattinen ajattelu, ympäristökasvatus, teknologiakasvatus)
- Kasvan, liikun ja kehityn (liikkuminen, ruokakasvatus, terveys ja turvallisuus)

Pedagogiset suunnittelu-, organisointi-, ohjaus-, toteutus-, havainnointi-, dokumentointi- ja arviointitaidot

- kohdistuen kasvatukseen, toimintaan sekä lapsiryhmään
- laadukkaasti oppimisympäristön muodostaminen
- opetussuunnitelmaosaaminen (VASU, ESIOPS)

- ammatillinen vuorovaikutus suhteessa lapsiin, lasten huoltajiin sekä työtoimiin
- ryhmänohjaustaidot sekä ryhmäilmiöiden ymmärtäminen

Työn kielellinen hallinta ja viestintäosaaminen

- varhaiskasvatuksen keskeisen käsitteistön tunteminen omalla ja vieraalla kielellä
- kirjalliset ja suulliset viestintätaidot
- toisen kotimaisen ja vieraan kielen taidot
- omien näkökantojen ja toiminnan perustelemine kielellisesti
- kehittävän arvioinnin sekä palautteen antamisen ja vastaanottamisen taidot